

ÖĞRETMENLERİN KARŞILAŞTIĞI GÜNCEL SORUNLAR VE BU SORUNLARIN MESLEKİ PERFORMANSLARI ÜZERİNDEKİ ETKİLERİ: BİR NİTEL ARAŞTIRMA

CURRENT PROBLEMS FACED BY TEACHERS AND THEIR EFFECTS ON THEIR PROFESSIONAL PERFORMANCE: A QUALITATIVE STUDY

Engin İŞ¹

Muhsin ATIŞ²

Başvuru Tarihi: 18.04.2024 Yayına Kabul Tarihi: 28.09.2024 DOI: 10.21764/maueufd.1470413

(Araştırma Makalesi)

Özet: Bu araştırmanın temel amacı, öğretmenlerin günümüzde karşılaştıkları güncel sorunları belirlemek ve bu sorunların mesleki performanslarına etkilerini incelemektir. Araştırma, fenomenolojik desen çerçevesinde nitel araştırma yöntemi kullanılarak gerçekleştirilmiştir. Çalışma grubunu, 2023-2024 eğitim-öğretim yılında ilkokul, ortaokul ve lise düzeyinde görev yapan 14 öğretmen oluşturmaktadır. Veriler yarı yapılandırılmış görüşme formu aracılığıyla toplanmış ve içerik analizi yöntemiyle çözümlenmiştir. Araştırma bulgularına göre, öğretmenlerin ekonomik, mesleki, çevresel ve yönetsel sorunlarla karşı karşıya kaldıkları belirlenmiştir. Öğretmenlerin en çok dile getirdiği sorunlar arasında düşük maaşlar, mesleki saygınlığın azalması, sınıf mevcutlarının fazla olması, velilerin ilgisizliği, kırtasiye işleri ve mobbing yer almaktadır. Öte yandan, öğretmenlerin daha az karşılaştıkları sorunlar arasında kaynak kitap eksikliği, ulaşım ve sosyal imkânlar öne çıkmıştır. Bu sorunların öğretmenlerin mesleki performanslarını olumsuz etkilediği ve mesleki tatminlerini azalttığı anlaşılmıştır. Araştırmada, öğretmen maaşlarının iyileştirilmesi, sınıf mevcutlarının azaltılması, okul-aile işbirliğinin artırılması ve okul yönetimi ile öğretmenler arasında açık iletişim kanalları oluşturularak işbirliğinin güçlendirilmesi gerektiği önerilmektedir.

Abstract: The main purpose of this research is to determine the current problems that teachers face today and to examine the effects of these problems on their professional performance. The research was carried out using qualitative research method within the framework of phenomenological design. The study group consisted of 14 teachers working at primary, secondary and high school level in the 2023-2024 academic year. The data were collected through a semi-structured interview form and analysed by content analysis method. According to the findings of the study, it was determined that teachers face economic, professional, environmental and administrative problems. Low salaries, decreasing professional prestige, high class sizes, parents' indifference, stationery works and mobbing are among the most frequently mentioned problems. On the other hand, the problems that teachers face less frequently are lack of resource books, transport and social opportunities. It is understood that these problems negatively affect teachers' professional performance and reduce their professional satisfaction. The study suggests that teacher salaries should be improved, class sizes should be reduced, school-family co-operation should be increased and co-operation should be strengthened by establishing open communication channels between school administration and teachers.

Anahtar Sözcükler: Öğretmenler, güncel sorunlar, mesleki performans, iş tatmini, mesleki gelişim, öğrenci başarısı

Keywords: Teachers, current problems, professional performance, job satisfaction, professional development, student success

¹ Dr. Öğr. Üyesi, Mardin Artuklu Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Çocuk Gelişimi Bölümü, Türkiye, e-posta: enginis@artuklu.edu.tr, ORCID: 0000-0003-4304-0662

² Öğretmen, MEB, Türkiye, e-posta: atismuhsin6@gmail.com, ORCID: 0009-0005-1260-6485

Giriş

Modern dünyada eğitim sistemi, öğretmenlerin karşılaştığı birçok zorlukla sürekli olarak mücadele etmek zorunda kalmaktadır. Bu zorluklar, öğretmenlerin mesleki performanslarını doğrudan etkileyerek, eğitim kalitesine de yansımaktadır. Eğitim, yalnızca bireylere bilgi ve beceriler kazandırmayı değil, aynı zamanda onları toplumsal hayata entegre etmeyi ve toplumsal refahı artırmayı amaçlayan uzun vadeli bir süreçtir (Akyüz, 2021; Han, 2019). Bu süreç, bireylerin hem kişisel hem de mesleki gelişimlerini sağlarken, aynı zamanda toplumun değerlerini geleceğe taşıyacak bir nesil yetiştirmeyi hedefler.

Eğitim sürecinin en temel amacı, bireylere çağın gerektirdiği bilgi ve becerileri kazandırmanın ötesinde, onların topluma faydalı bireyler olarak yetişmelerine katkıda bulunmaktır. Eğitim, toplumsal kalkınmanın ve refahın temel dinamiklerinden biri olarak kabul edilir. Bu bağlamda, öğretmenler eğitimin en önemli aktörleri olarak karşımıza çıkmaktadır. Eğitimin niteliği ve başarısı, büyük ölçüde öğretmenlerin yeterliliklerine ve mesleki gelişimlerine bağlıdır. Bir ülkenin gelişmişlik düzeyi ile eğitim sistemi arasındaki doğrudan ilişki göz önünde bulundurulduğunda, öğretmenlerin önemi daha net bir şekilde anlaşılmaktadır (UNESCO, 2018).

Gelişmiş ülkelerde, eğitimde elde edilen başarıların ekonomik kalkınma ve toplumsal refahla doğrudan ilişkili olduğu söylenebilir. Bir ülkenin gelişmesi ve refah seviyesine ulaşabilmesi için, nitelikli insan gücünün ve beşeri sermayenin etkili bir eğitim sisteminden geçmesi gerekmektedir (Barro, 2001; Ingersoll, 2019). Eğitimin kaliteli olabilmesi ise, nitelikli öğretmenlerin yetiştirilmesine bağlıdır. Öğretmenler, sadece bilgi aktaran bireyler değil, aynı zamanda öğrencilerin kişisel, sosyal ve ahlaki gelişimlerine de katkı sağlayan rehberlerdir. Öğrencilerin akademik başarılarını artırmanın yanı sıra, onları etik değerlerle donatarak topluma sorumluluk sahibi bireyler olarak kazandırmak da öğretmenlerin başlıca görevlerinden biridir (Darling-Hammond, 2017; Ingersoll, 2019).

Bununla birlikte, öğretmenler mesleki ve toplumsal pek çok zorlukla karşı karşıyadır. Bu zorluklar, öğretmenlerin motivasyonunu, mesleki tatminini, performansını ve mutluluğunu olumsuz etkileyebilir (Karadaş ve Keleş, 2024). Mesleki tatminsizlik, tükenmişlik ve düşük motivasyon gibi unsurlar, öğretmenlerin etkinliğini azaltan önemli faktörlerdir. Eğitim politikalarındaki sürekli değişiklikler, kalabalık sınıflar, düşük maaşlar ve yönetici desteğinin yetersizliği gibi sorunlar,

öğretmenlerin işlerini zorlaştırarak mesleki bağlılıklarını zedelemekte (Demirtaş & Hacıoğlu, 2017; OECD, 2014; UNESCO, 2020) ve zamanla örgütsel stres algı düzeylerinin artmasına yol açabilir (Karadaş ve Özgün, 2023).

Eğitim sisteminin sürdürülebilirliği ve toplumsal refahın sağlanabilmesi için öğretmenlerin karşılaştıkları bu sorunların tespit edilmesi ve çözüme kavuşturulması büyük önem taşımaktadır. Nitelikli öğretmenler, eğitim kalitesini doğrudan etkileyen en önemli unsurlardan biridir ve bu bağlamda öğretmenlerin mesleki gelişimlerinin desteklenmesi, eğitim politikalarının merkezinde yer almalıdır. Öğretmenlerin yaşadığı sorunların çözülmesi, eğitim sisteminin iyileştirilmesi ve öğrenci başarısının artırılması açısından kritik bir adımdır.

Dünyanın en başarılı eğitim sistemleri bile, öğretmenlerin yerini tutamaz. Eğitimin kalitesi ile öğretmenlerin niteliği arasındaki doğrusal ilişki göz önüne alındığında, öğretmenlik mesleği ülkeler açısından stratejik bir öneme sahiptir (Darling-Hammond, 2006; Ogunsola, 2018). Bu nedenle, öğretmenlerin karşılaştığı sorunların belirlenmesi ve çözüme kavuşturulması, eğitim kalitesini artırmada hayati bir rol oynamaktadır.

Bu çalışmanın amacı, öğretmenlerin karşılaştığı güncel zorlukları incelemek ve bu zorlukların öğretmenlerin mesleki performanslarına olan etkilerini analiz etmektir. Eğitim sisteminin etkin bir şekilde işlemesi ve öğrencilerin daha iyi eğitim alabilmesi için öğretmenlerin karşılaştığı bu sorunlar ele alınarak, çözüm önerileri sunulması hedeflenmektedir.

Öğretmenlik Mesleği ve Öğretmenlerin Karşılaştıkları Sorunlar

Eğitim süreçlerinin temel taşı olan öğretmenler, eğitimin en önemli unsurlarından biri olarak kabul edilmektedir. Eğitim kalitesi ile ülkelerin gelişmişlik seviyeleri arasında doğrudan bir ilişki olduğu yaygın bir görüştür (UNESCO, 2018). Eğitimin kaliteli olabilmesi, nitelikli ve donanımlı öğretmenlerin varlığıyla mümkün hale gelir. Öğretmenler yalnızca bilgi ve becerileri aktarmakla kalmaz; aynı zamanda öğrencilerin kişisel, sosyal ve duygusal gelişimlerine de rehberlik ederler (Gültekin, 2020; Köroğlu, 2019; OECD, 2019). Bu çok yönlü rol, öğretmenlik mesleğinin ülkeler için stratejik bir öneme sahip olduğunu ortaya koymaktadır (Datnow, 2020; Dusi, Steinbach & Messetti, 2012; Johnson, 2019; Lambert at al., 2022).

Öğretmenler, öncü konumları dolayısıyla sürekli fedakarlık gösteren, etkin iletişim gerektiren ve insanı ruhsal olarak tüketen bir meslek icra etmektedirler (Chang, 2009). Özellikle, öğretmenlerin eğitimdeki değişimlere ayak uydurması ve öğrencilere en iyi eğitimi sunması gerekliliği, mesleki gelişim ve adaptasyon gereksinimini artırmaktadır. Ancak, bu süreçte yaşanan zorluklar ve sorumluluklar, öğretmenlerin tükenmişlik riskini artırmaktadır.

Öğretmenlerin karşılaştığı güncel sorunlar, mesleklerinin niteliği ve toplumsal beklentilerle yakından ilişkilidir. Öğretmenler, eğitimin sürekli değişen doğasına ayak uydurmak, çağın gerekliliklerine göre kendilerini yenilemek ve öğrencilerine en iyi eğitimi sunmak amacıyla sürekli mesleki gelişim ve adaptasyon ihtiyacı içerisindedirler (Akkoyunlu & Orhan, 2011; Yaraş & Turan, 2021). Ancak sınıf yönetimi, öğrenci rehberliği, veli iletişimi ve öğrencilerin artan çeşitliliği gibi birçok sorumluluk, öğretmenlerin iş yükünü önemli ölçüde artırmaktadır (Day & Gu, 2014). Ayrıca kalabalık sınıflar, yetersiz materyal ve altyapı eksiklikleri gibi maddi ve manevi sorunlar, öğretmenlerin verimli bir eğitim ortamı yaratmalarını zorlaştırmaktadır (Ingersoll & Strong, 2011; Hargreaves & Fullan, 2012).

Öğretmenlik mesleği, yaşanan bu zorluklar nedeniyle yüksek düzeyde tükenmişlik riski taşıyan meslekler arasında yer almaktadır (Rosenteel, 2022). Sürekli değişen eğitim politikaları, mesleki gelişim beklentileri ve sınıf içi sorunlar, öğretmenlerin iş yükünü artırırken, mesleki tatmin ve motivasyonlarını olumsuz etkileyebilmektedir. Özellikle gelişmekte olan ülkelerde öğretmenler, eğitim sistemindeki yapısal sorunlar, düşük maaşlar ve sosyal prestij kaybı gibi nedenlerden dolayı daha fazla zorlukla karşı karşıya kalmaktadırlar.

Türkiye’de öğretmenler, son yıllarda mesleklerinin statüsüyle ilgili ciddi bir düşüş yaşamaktadırlar (ERG, 2021). Öğretmen yetiştirme sistemindeki yetersizlikler, mali sıkıntılar ve atama sistemindeki belirsizlikler, öğretmenlerin motivasyonunu olumsuz yönde etkilemektedir (Aktağ & Walter, 2005). Bu durum, öğretmenlerin yalnızca mesleki performanslarını değil, aynı zamanda mesleğe olan bağlılıklarını da zayıflatmaktadır. Türkiye’de ayrıca disiplin sorunları, ilgisiz ebeveynler, düşük maaşlar ve okullarda artan şiddet gibi sosyal problemler de öğretmenlerin işlerini zorlaştıran önemli faktörler arasında yer almaktadır. Bu tür zorluklar, öğretmenlerin mesleklerinden tatmin olmalarını zorlaştırırken, eğitim kalitesini de tehlikeye atmaktadır.

Öğretmenlerin karşılaştığı bu zorluklar, mesleki tükenmişlik sendromuna yol açabilecek kadar ciddi boyutlara ulaşabilmektedir (Kyriacou, 2001). Tükenmişlik sendromu yaşayan öğretmenler, işlerinde yeterince takdir edilmediklerini hissetmekte ve genellikle toplumdan ve yöneticilerden yeterli desteği alamamaktadırlar. Bu durum, öğretmenlerin mesleki motivasyonlarını düşürmekte ve hem bireysel performanslarını hem de genel eğitim kalitesini olumsuz yönde etkilemektedir. Öğretmenler, mesleki tatmin ve bağlılık eksikliğinden kaynaklanan düşük performansları nedeniyle eğitim süreçlerinde beklenen başarıyı elde etmekte zorlanabilirler.

Eğitim sisteminin kalitesini artırmak ve öğretmenlerin performansını desteklemek adına, onların mesleki gelişimlerine yönelik daha etkili politikalar ve programların geliştirilmesi gerekmektedir (Darling-Hammond, 2017). Öğretmenlerin karşılaştığı sorunların çözülmesi, yalnızca onların motivasyonlarını artırmakla kalmaz; aynı zamanda öğrencilerin eğitim kalitesini yükseltmeye de katkı sağlar. Bunun yanı sıra, öğretmenlerin duygusal ve psikolojik ihtiyaçlarına yönelik destek mekanizmalarının güçlendirilmesi, hem öğretmenlerin mesleki doyumunu hem de eğitim sisteminin genel iyileşmesini sağlayacaktır.

Öğretmenlerin karşılaştığı maddi sorunlar kadar, onların duygusal ve psikolojik refahını da göz önünde bulundurmak büyük önem taşır. Özellikle duygusal tükenmişliğe karşı öğretmenlere destek sağlamak, eğitim kalitesini yükseltmede kritik bir rol oynamaktadır. Bu nedenle, öğretmenlerin mesleki gelişim programlarına erişimlerinin kolaylaştırılması ve onlara sağlanan sosyal destek mekanizmalarının güçlendirilmesi, eğitim sisteminin sürdürülebilir bir şekilde gelişmesi açısından önem arz etmektedir. Hem öğretmenlerin ihtiyaçlarının karşılanması hem de eğitim politikalarının daha öğretmen merkezli olması, uzun vadede eğitim kalitesini artıracak ve toplumsal refahı destekleyecektir (Demirtaş & Hacıoğlu, 2017; Kırbaş & Atay, 2018).

Bu bağlamda eğitim sistemi, bir ülkenin geleceğini şekillendiren önemli bir yapı taşıdır ve bu sistemin en kritik unsurlarından biri öğretmenlerdir. Ancak, öğretmenlerin karşılaştığı sorunlar, sadece eğitim sistemi için değil, aynı zamanda genel olarak toplumun geleceği için de önemli bir meseledir. Bu çalışmada, öğretmenlerin karşılaştığı güncel sorunlar detaylı bir şekilde incelenerek, bu sorunların mesleki performanslarına olan etkisi nitel bir araştırma perspektifiyle ele alınmıştır. Bu çalışmanın, öğretmenlerin karşılaştığı güncel zorlukları anlamak ve mesleki yaşamlarının daha etkin bir şekilde iyileştirilmesine katkı sağlayacağı düşünülmektedir

Araştırma önemi, eğitim alanında stratejik kararlar alınması ve eğitim kalitesinin artırılması için temel bir araştırma alanını ele almasıdır. Öğretmenlerin mesleki performanslarını etkileyen faktörlerin anlaşılması, eğitim sisteminin etkin bir şekilde yönetilmesi ve öğrencilerin daha iyi bir eğitim alması için kritik öneme sahiptir. Bu araştırma, öğretmenlerin güncel sorunlarını ve bu sorunların mesleki performansları üzerindeki etkilerini nitel bir perspektifle ele alarak, eğitim politikalarının oluşturulması ve uygulanması sürecine değerli katkılarda bulunabilir. Öğretmenlerin yaşadığı zorlukların ve bu zorlukların performanslarına etkilerinin belirlenmesi, öğretmenlerin desteklenmesi ve eğitim sistemine yönelik stratejilerin geliştirilmesi açısından önemli bir rehberlik sağlayabilir. Bu nedenle, araştırma eğitim alanındaki araştırmacılar, karar vericiler ve diğer eğitim paydaşları için önemli bir bilgi kaynağı olarak değerlendirilebilir.

Bu araştırmanın amacı, öğretmenlerin güncel sorunlarını belirlemek ve bu sorunların öğretmenlerin mesleki performansları üzerindeki etkilerini ortaya koymaktır. Araştırma, öğretmenlerin meslek hayatlarında karşılaştıkları ekonomik, sosyal ve mesleki zorlukları tespit ederek, bu zorlukların öğretmenlerin iş verimliliği, motivasyonu ve tatmini üzerindeki etkilerini analiz etmeyi amaçlamaktadır.

Bu bilgiler ışığında “Öğretmenlerin karşılaştığı güncel sorunlar ve bu sorunların mesleki performanslarına etkisi incelenmesi” ile ilgili olarak aşağıdaki araştırma sorularına cevap aranmıştır;

1. Öğretmenlerin yaşadığı güncel sorunlar nelerdir?
2. Öğretmenlerin karşılaştığı sorunların mesleki performansları üzerindeki etkileri nelerdir?

Yöntem

Araştırma Deseni

Araştırma, fenomenolojik desen çerçevesinde nitel araştırma yöntemi kullanılarak gerçekleştirilmiştir. Fenomenoloji, fenomenlerin (deneyimlerin, olayların veya olguların) doğası ve anlamı üzerine odaklanır. Bu yöntem, bir araştırmacının fenomenleri doğrudan deneyimleyen kişilerin gözlemlerine dayanarak, onların deneyimlerini ve algılarını anlamaya ve açıklamaya

odaklanır (Silverman, 2018). Fenomenolojik desen, araştırmacının önyargılarından arınarak katılımcıların deneyimlerini anlamak için onlarla etkileşime girerek, onların doğrudan ifadelerine dayanır. Bu tür araştırmalar genellenebilirlik açısından sınırlı olmakla birlikte, küçük bir çalışma grubuyla daha derinlemesine ve ayrıntılı bilgiler elde etmeyi amaçlar (Patton, 2014). Bu yöntem genellikle kalitatif araştırmalarda kullanılır ve katılımcıların deneyimlerini ve anlamlarını anlamak için derinlemesine araştırmalar yapmak için etkili bir araçtır (Creswell, 2014; Berg & Lune, 2019). Bu araştırmanın fenomenoloji deseninde tasarlanmasının temel gerekçesi, öğretmenlerin karşılaştığı güncel sorunlar ve bu sorunların mesleki performansları üzerindeki etkilerine ilişkin bireylerin deneyimlerini ve algılarını derinlemesine anlamaktır. Bu desen, katılımcıların yaşadıkları olayların anlamını keşfetmeyi hedefler. Deneyimlerin özüne ulaşmak için katılımcıların düşünce ve duygularını analiz eder. Fenomenolojik yöntem, araştırmacının önyargılarından sıyrılarak, katılımcıların deneyimlerini derinlemesine anlamasına olanak tanır (Silverman, 2018).

Çalışma Grubu

Araştırmanın çalışma grubu, Mardin İl genelinde farklı branş ve öğretim kademelerinden 14 öğretmenden oluşmuştur. Araştırmaya katılacak kişilerin belirlenmesinde uygun örneklem yöntemlerinden amaçlı örnekleme tekniklerinden maksimum çeşitlilik örnekleme kullanılmıştır (Büyüköztürk vd., 2018). Uygun örnekleme yöntemi, belirli bir konu hakkında detaylı bilgiye sahip olunan durumların ayrıntılı olarak incelenmesine olanak sağlayan bir örnekleme yöntemidir. Amaçlı örnekleme tekniği araştırmacının hızlı ve pratik bir şekilde çalışmaya katılacak kişileri seçmesini sağlar; bu genellikle araştırmacı için daha ekonomik ve kullanışlıdır. Amaçlı örneklem yöntemi, araştırmacının belirli bir amaç veya hedef doğrultusunda örnekleme seçtiği bir örnekleme stratejisidir (Patton, 2014). Katılımcıların bilgilerini gizlemek amacıyla gerçek isimleri yerine kodlar kullanılmıştır. Her bir öğretmenin temsilini sağlamak için katılımcı numaralarının başına 'Ö' harfi eklenmiştir. Katılımcılara ait demografik bilgiler Tablo 1'de sunulmuştur.

Tablo 1

Katılımcılara ait demografik bilgiler

Katılımcı Kodları	Cinsiyet	Branş	Kademe	Medeni Hali
Ö1	Kadın	Matematik Öğretmeni	Lise	Bekar
Ö2	Erkek	Sınıf Öğretmeni	İlkokul	Evli
Ö3	Erkek	Sınıf Öğretmeni	İlkokul	Bekar
Ö4	Erkek	Türkçe	Ortaokul	Bekar
Ö5	Erkek	Bilişim Teknolojileri	Ortaokul	Evli
Ö6	Erkek	Sosyal Bilgiler	Ortaokul	Bekar
Ö7	Kadın	Rehberlik	Ortaokul	Bekar
Ö8	Erkek	İngilizce Öğretmeni	Lise	Evli
Ö9	Kadın	İngilizce Öğretmeni	Ortaokul	Bekar
Ö10	Kadın	Sınıf Öğretmeni	İlkokul	Evli
Ö11	Erkek	Fen Bilimler	Ortaokul	Evli
Ö12	Kadın	Beden Eğitimi	Lise	Evli
Ö13	Kadın	Türkçe Öğretmeni	Lise	Evli
Ö14	Erkek	Sınıf Öğretmeni	İlkokul	Evli

Tablo 1'den de görüleceği üzere, çalışmaya katılan öğretmenlerin altısı kadın, sekizi erkektir. Katılımcılar, branşlarına göre bir Matematik, dört Sınıf, iki Türkçe, iki İngilizce, bir Bilişim Teknolojileri, bir Sosyal Bilgiler, bir Beden Eğitimi, bir Fen Bilimleri ve bir Rehberlik öğretmeni olarak dağılmıştır. Öğretmenlerin altısı ortaokul, dördü ilkokul, dördü de lisede görev yapmaktadır. Medeni durumlarına bakıldığında, altısının bekâr, sekizinin ise evli olduğu görülmektedir.

Veri Toplama Aracı ve Analizi

Bu araştırmada, verilerin toplanması amacıyla yarı yapılandırılmış görüşme formu kullanılmıştır. Yarı yapılandırılmış görüşmeler, sorulan soruların esnek olması sayesinde farklı katılımcılardan özel bilgiler alınabilmesini sağlar. Bu tür görüşmelerde, görüşme sorularının bulunduğu bir görüşme çerçevesi belirlenir, ancak önceden belirlenmiş ifadeler bulunmaz. Bu sayede veri toplama aracı, katılımcıların özgün ve detaylı yanıtlarını elde etmeye olanak tanır (Merriam, 2013). Araştırma konusu doğrultusunda kapsamlı bir alan ve literatür taramasının ardından ele alınacak ana temalar ve alt konular belirlenerek görüşme soruları hazırlanmış ve iki alan uzmanının değerlendirmesine sunulmuştur. Alan uzmanlarından alınan geri bildirimler doğrultusunda soruların geçerliliği, anlaşılabilirliği ve kapsamlılığı açısından gerekli eklemeler ve düzenlemeler yapılmıştır. Düzenlenmiş 6 soru ile küçük bir pilot görüşme gerçekleştirilmiş ve pilot uygulamadan elde edilen geri bildirimler doğrultusunda son düzenlemeler yapılmıştır. Sonuç olarak, soruların Türkçe dil ve imla kurallarına uygunluğu açısından bir dil uzmanının incelemesine sunulmuş ve son şekli verilmiştir. Görüşme esnasında, katılımcıların rahat olmaları amacıyla istedikleri zaman ve mekânda görüşmeler gerçekleştirilmiştir. Görüşmeler yaklaşık 30-40 dakika sürmüştür.

Görüşme yapılan kişilerin izinleri alınarak görüşmeler ses kaydına alınmıştır. Ses kayıtları olduğu gibi yazıya geçirilmiş ve elde edilen veriler içerik analiz yöntemiyle analiz edilmiştir.

Verilerin Geçerlik ve Güvenirliği

Nitel araştırmalarda geçerlik ve güvenilirlik, araştırmacının topladığı verileri yorumlamada tarafsız davranmasına ve araştırmacının her aşamasının açık bir şekilde, adım adım açıklanmasına bağlıdır. Bu bağlamda, nitel araştırmada güvenilirlik, anlam oluşturma ile doğrudan ilişkilidir. Araştırmada pragmatist felsefe benimsenmiştir; bu felsefe, öncelikle eylemlere, durumlara ve araştırmacının sonuçlarına odaklanır (Creswell, 2021). Guba ve Lincoln (1994), nitel araştırmalarda geçerlik ve güvenilirlik yerine inandırıcılığın (trustworthiness) önemini vurgulayarak bazı temel ölçütlerin gerekliliğini belirtmişlerdir. Önerilen ölçütler; inanılabilirlik, güvenilirlik, onaylanabilirlik ve aktarılabilirlik olmak üzere dört ana başlık altında toplanmıştır. Bulguların inanılabilirliğini sağlamak için bu stratejilerden birinin veya daha fazlasının uygulanması gerektiği ifade edilmiştir (Creswell, 2021).

Araştırmacının geçerliliğini güçlendirmek ve güvenilirliği artırmak için katılımcı teyidi ve uzman incelemesi yöntemleri kullanılmıştır. Veri toplama sürecinde açık ve sade açıklamalarla güvenilirlik sağlanmış, ardından tema ve kod listeleri oluşturulmuştur. Katılımcıların görüşlerinin doğru temsil edilip edilmediği kontrol edilerek gerekli düzeltmeler yapılmıştır. Katılımcı teyidi, katılımcıların kendi görüşlerinin doğru bir şekilde temsil edildiğini görmek ve sonuçları değerlendirmek için önemlidir. Ayrıca, eğitim yönetimi ve denetimi alanında iki uzmana sunulan kod ve temalar, literatürdeki bilgilerle uyumu açısından değerlendirilmiştir. Kodlayıcılar arası güvenilirlik, nitel araştırmalarda, verilerin analizi sırasında birden fazla kodlayıcının aynı veri setini kodlarken benzer sonuçlara ulaşmasının sağlanmasıdır. Bu, araştırmacının güvenilirliğini artırır ve kodlamacının nesnellikliğini temin eder. Kodlayıcılar arası güvenilirlik, benzer sonuçlar elde edilerek sağlanmış, iki kodlayıcı arasında %70'lik bir yüzdeler benzerlik elde edilmiştir. Bu durum, güçlü bir uyum olarak değerlendirilmiştir (Creswell, 2014; Stemler, 2001). Kodlayıcılar arasında ortaya çıkan tutarsızlıkların, verilerden kaynaklanan bazı belirsizliklerden, çakışan kodlama kategorilerinden ya da basit kodlama hatalarından kaynaklandığı düşünülmüştür. Görüşmeler sırasında sessiz bir ortam sağlanmış ve katılımcıların etkilenmemesi için araştırmacı yalnızca bilgi toplama rolünü

üstlenmiştir. Geçerliliği artırmak amacıyla bulgular bölümünde katılımcıların cevaplarından doğrudan alıntılar yapılmıştır.

Bulgular

Araştırmanın amacı doğrultusunda, bu bölümde araştırma sorularına göre elde edilen bulgular, temalar altında sunulmuştur.

Katılımcıların yaşadıkları sorunlara ilişkin düşüncelerini ortaya çıkarabilmek amacıyla “Öğretmenlerin yaşadığı güncel sorunlar nelerdir?” sorusuna verdikleri cevaplara bağlı olarak yapılan içerik analizleri sonucunda elde edilen bulgular Tablo 2’de verilmiştir.

Tablo 1

Öğretmenlerin yaşadığı güncel sorunlara yönelik bulgular

Tema	Kodlar	Frekans
Ekonomik sorunlar	Maaşların az olması	14
	Ek ders ücretinin azlığı	10
	Kira fiyatların yüksek olması	12
	Eğitim-öğretim ödeneği yetersizliği	11
	Ulaşım ücretleri	8
	Giyim ücretleri	4
	Yemek masrafları	5
Mesleki sorunlar	Müfredat yetersizliği	10
	Sınıf mevcutları fazla olması	12
	Veli ilgisizliği	11
	Araç-gereç yetersizliği	9
	Kaynak kitap eksikliği	7
	Tayin	6
Sosyal sorunlar	Saygınlık olmaması	13
	Kültür farklılığı	6
	Sosyal imkânların yetersizliği	8
		7

	Ulaşım ücretleri	
Yönetimsel sorunlar	Mobing	9
	Kırtasiyecilik	10
	Destek görmeme	7
	İletişim eksikliği	10
	İşbirliği eksikliği	8

Tablo 2'ye göre, öğretmenlerin çeşitli alanlarda karşılaştığı sorunlar açıkça ortaya konulmaktadır. Özellikle, tüm öğretmenlerin maaşlarının yetersiz olduğu düşüncesi belirgin bir şekilde öne çıkmaktadır. Bununla birlikte, mesleki açıdan sınıf mevcutlarının yoğunluğu ve velilerin ilgisizliği en önemli sorunlar olarak belirlenmiştir. Sosyal açıdan, öğretmenlerin saygınlıklarının azalması ve kültürel farklılıklardan kaynaklanan sorunlar öne çıkmaktadır. Yönetimsel sorunlar bağlamında ise, öğretmenlerin en çok karşılaştığı sorunların kırtasiyecilik (evrak işleri), iletişim ve mobbing olduğu görülmüştür. Bu sorunların yanı sıra, ekonomik olarak kira, ek ders ücretleri, eğitim-öğretim hazırlık ödeneklerinin yetersizliği, ulaşım ve öğlen yemeği sorunları; mesleki açıdan müfredat, araç gereç, kaynak kitap ve tayin sorunları; sosyal açıdan sosyal imkânların eksikliği ve ulaşım sorunları ve idari açıdan işbirliği ve destek eksikliği gibi sorunlar ifade edilmiştir.

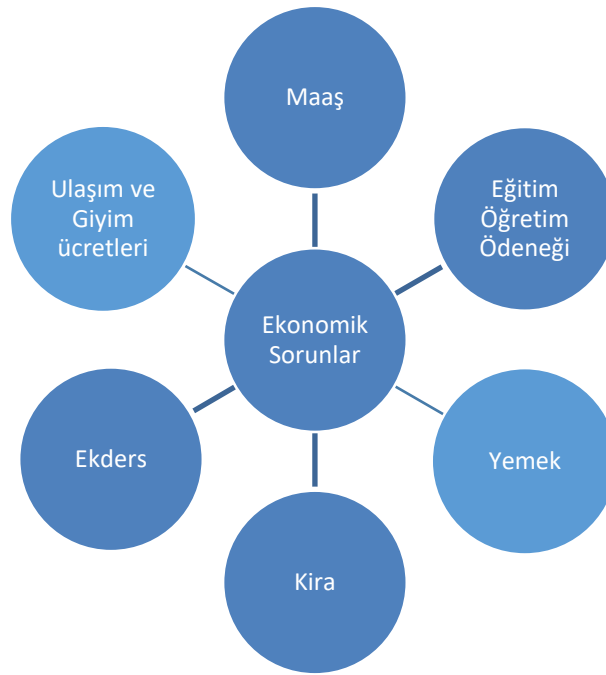
Öğretmenler, ekonomik, mesleki, sosyal ve yönetimsel açılardan birçok zorlukla karşı karşıya kalmaktadır. Yapılan görüşmeler sonucunda, bu zorlukların pek çok alanda öğretmenlerin yaşantısını olumsuz etkilediği açıkça ortaya konulmuştur. Konu ile ilgili bazı katılımcıların görüşleri şu şekildedir:

Ö12 “Öğretmen olarak gerek mesleki sorunlar gerek sosyal ve ekonomik sorunlarla karşılaşıyorum. Eskiden gerçekten öğretmene değer veriliyordu bunu hem öğretmenler hem de toplum hissediyordu ama günümüze baktığımızda mesleki değerimiz çok ciddi anlamda zayıfladı. Bunun en önemli sebebi öğretmenlerin ekonomik anlamda zayıflaması ve nitelikten çok niceliğe önem veren öğretmen yetiştirme sistemi olduğunu düşünüyorum.”

Ö5 “Okuldaki idarecilerle çok sorun yaşıyorum. Haftalık on sekiz saat derse giriyorum. Okul müdürüm bana boş gün vermiyor oysa aynı ders saatine sahip başka bir branş öğretmeni olan arkadaşına boş gün veriyor. Okul idaresi beni bu okuldan soğuttu bu konuda gerçekten duyarlı idareciler olmalı benimde özel işlerim oluyor bazen bu durumda çok sıkıntı yaşıyorum maalesef.

... sağ olsun boş günüme nöbet yazmışlar. Tayin isteyeceğim zaten başka okula bu durumda daha fazla çalışmam...”

Ö3 “Öğretmenlik branşları içerisinde en önemli olan branşlardan biri sınıf öğretmenliğidir. Çocuklara bir şeyler öğretmek çok zor özellikle okuma yazma konusunda aile desteği olmayınca çok sıkıntılar yaşanabiliyor bu konuda şöyle bir örnek verebilirim. İlgili olan velilerin çocukları okuma yazma işini çok hızlı halledebiliyorken, ilgisiz velilerin çocukları okuma yazmada çok sıkıntı yaşıyor hatta okuma yazma öğrenmeden ikinci sınıfa geçebiliyor. Bu konuda özellikle karşılıklı iletişim devreye giriyor veli ile iletişime geçiyorum çocuğunuzla ilgilenmeniz lazım, ona verdiğim etkinlikleri yaptırın bu durumu bazı veliler umursamıyor bu durumda benim işim zorlaşıyor, yetişemiyorum 35 kişilik sınıfta kimisi ilerliyor, kimisi yavaş ne yapacağımı şaşırıyorum. Ondan dolayı veliler bu konuda öğretmenlerle irtibatta olmalı yoksa verim maalesef çok düşer”

Şekil 1. Öğretmenlerin karşılaştığı ekonomik sorunlar

Şekil 1'de belirtildiği gibi, öğretmenlerin karşılaştıkları ekonomik sorunlar maaş, ek ders ücreti, konut giderleri, yemek masrafları ve eğitim-öğretim hazırlık ödeneği gibi altı kategoride gruplanmıştır. Bireysel farklılıklar göz önüne alındığında, öğretmenlerin genel olarak ekonomik sorunlar yaşadıklarını belirtmişlerdir. Bu ekonomik zorluklar, öğretmenlerin mesleki motivasyonunu azaltarak toplumda mesleğin saygınlığını etkileyebilmektedir. Ayrıca, eğitim-

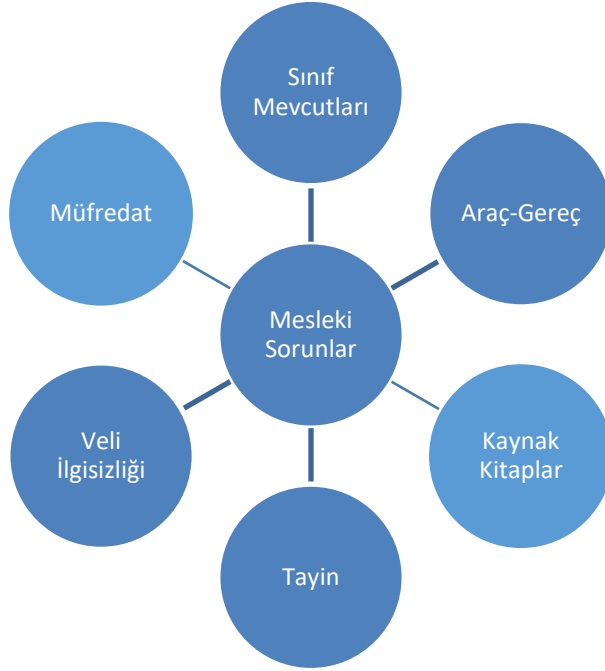
öğretim sisteminin kalitesinde düşüşe neden olarak ülke genelinde eğitim kalitesini olumsuz yönde etkileyebilir. Bu nedenle, öğretmenlerin ekonomik refahlarını artırmaya yönelik adımlar atmak, eğitim sisteminin sürdürülebilirliği ve öğretmenlerin iş memnuniyeti açısından hayati önem taşımaktadır. Bu konuyla ilgili olarak katılımcılar şunları ifade etmişlerdir:

Ö5 “Yeni evlendim aldığım maaşla zar zor geçinmeye çalışıyorum. Maaşımın büyük bir bölümü market alışverişine gidiyor. Her şey ateş pahası, bir şeyi alırken on kere fiyatına bakıyorum, farklı bir markette daha uygunu var mı diye bakıyorum, sürekli indirim günlerini takip ediyorum. Bazen öğrencilere okuyun, çalışın diyeyim gelmiyor, çünkü okumanın cezalandırıldığı bir ülke maalesef okumayan bir kişi ile aynı ücreti alıyorum”...

Ö3 “Ev sahibi kirayı iki katına çıkardı maaşım iki kat artı mı yok kira sözleşmesi yapmaya yanaşmıyor, beni evden çıkarmak istiyor bu şartlarda evi taşımaya kalksam nereden baksan iki maaşım gider mecbur katlanıyorum”...

Ö9 “Ben bir İngilizce öğretmeniyim dersimi anlatırken çocuklara çeşitli materyallerle destek olmaya çalışıyorum ama bu konuda ekonomik anlamda gerçekten çok zorlanıyorum, beş yıldır öğretmenlik yapıyorum neredeyse eğitim-öğretim ödeneği aynı maalesef bu ödenen ücretlerle sadece kalem ve kâğıt alabiliyorum. Ek ders çalışma ücretleri de bu konu da çok farklı değil ülkemizde yaşanan bu ekonomik değişim biz öğretmenleri çok mağdur ediyor ücretlerde hiç orantılı bir artış yapılmıyor.”

Öğretmenlerin karşılaştığı ekonomik sorunlar, düşük maaşlar, ek gelir kaynaklarının sınırlı olması ve artan yaşam maliyetleri gibi unsurlardan kaynaklanmaktadır. Bu durum, öğretmenlerin mesleki motivasyonlarını ve iş tatminlerini olumsuz etkileyebilmektedir. Ekonomik sıkıntılar, öğretmenlerin mesleki sorunlarına da yansımakta ve onların eğitim süreçlerine tam olarak odaklanmalarını zorlaştırdığı ifade edilebilir.

Şekil 2. Öğretmenlerin karşılaştığı mesleki sorunlar

Şekil 2'de gözlemlendiği gibi, öğretmenlerin mesleklerini icra ederken en sık karşılaştıkları sorunların başında sınıf mevcutlarının fazla olması ve veli ilgisizliği gelmektedir. Bununla birlikte, müfredatın yoğunluğu, yetersiz kaynak kitaplar, eksik araç-gereçler ve tayin gibi konular da öğretmenlerin mesleki açıdan karşılaştıkları diğer önemli sorunlar arasında yer almaktadır. Bu sorunlar, öğretmenlerin öğrencilere daha etkili bir şekilde eğitim sağlamasını engelleyebilme ve mesleki memnuniyetsizliğe neden olabilir. Bu tespitler, eğitim sistemlerinin ve okul yönetimlerinin bu sorunları çözmek için stratejiler geliştirmesine ve öğretmenlerin mesleki performanslarını artırmak için gerekli kaynakları sağlamasına yönelik önemli bir rehber niteliği taşımaktadır. Aşağıda, konuyla ilgili bazı katılımcı görüşler sunulmuştur:

Ö11 “Ders müfredatlarının çok ağır, konuları yetiştirmekte çok zorlanıyorum bazen çok hızlı bir şekilde özetleyip geçmek zorunda kalıyorum. Ders müfredatı merkezden hazırlanıyor öğretmenleri kimse düşünmüyor...”

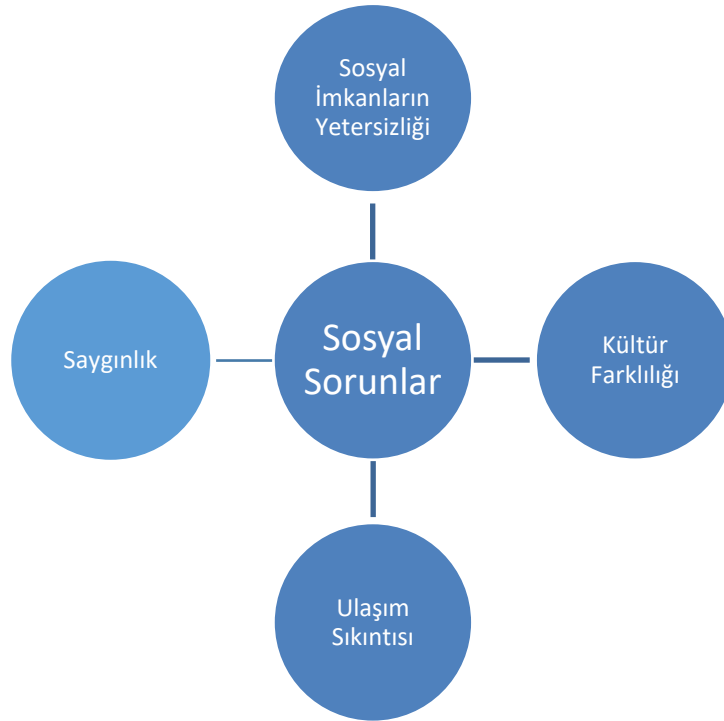
Ö13 “Okul müdürüm benden merkezi sınavlarla öğrenci alan liselere öğrenci hazırlamamı istiyor. Bu durumda ders kitapları çok yetersiz kalıyor ek kaynak aldırarak ise yasak bu durumda diğer okullardaki başarıyı yakalamak hayal oluyor olan yine bize oluyor tabii azar işitiyoruz neden başarı düşük okulun dağıttığı kaynaklar yetmiyor bu da başarıyı yakalamamızı engelliyor...”

Ö7 “Okulda öğrencilerin birçok sıkıntısı oluyor bu durumda veliler ile iletişime geçip öğrencilerin durumlarını görüşmek istiyorum, velileri okula davet ediyorum, velilerin büyük bir bölümü bu durumda bana dönüş yapmıyor maalesef böyle olunca öğrencilerin sorunlarına çözüm üretemiyorum.”

Ö14 “Sınıf mevcutları çok kalabalık bazı öğrencilerin öğrenme güçlüğü var herkes farklı seviyelerde öğreniyor ama sınıflar o kadar kalabalık ki yetişemiyorum bazen o kadar sinirleniyorum çıldırarak gibi oluyorum.”

Ö2 “Okulumuzdaki öğretmenler sürekli tayin isteyip batıya kaçıyor. Bu durum çocukların derslerine çok olumsuz yansıyor. Mesela şuan okuttuğum sınıfı başka bir öğretmen okutuyordu. Tayin istemiş ve gitmiş çocuklar uzun bir süre başka bir öğretmen tarafından okutulmuş ancak öğretmenin alanı değilmiş. Çocuklar mağdur olmuş.”

Öğretmenlerin en sık karşılaştıkları sorunlar arasında kalabalık sınıflar ve veli ilgisizliği öne çıkmaktadır. Ayrıca, yoğun müfredat, yetersiz kaynaklar ve tayin gibi konular da mesleki zorluklar arasında yer almaktadır. Bu sorunlar, öğretmenlerin verimli eğitim vermesini zorlaştırarak memnuniyetsizlik yarattığı gibi çeşitli sosyal sorunları da beraberinde getirmektedir.

Şekil 3. Öğretmenlerin karşılaştığı sosyal sorunlar

Şekil 3'te gözlemlendiği gibi, öğretmenlerin sosyal açıdan bir dizi zorlukla karşılaştıkları açıkça görülmektedir. Özellikle, öğretmenlerin toplum içindeki saygınlığı, kültürel farklılıkların getirdiği zorluklar, sosyal imkanlardan yoksunluk ve ulaşım konularında yaşadıkları sorunlar öne çıkmaktadır. Bu durum, öğretmenlerin mesleki performanslarını etkileyebilecek önemli faktörler arasındadır ve bu zorlukların giderilmesi için çeşitli önlemler alınması gerekebilir. Öğretmenlik mesleği, sürekli olarak kendini güncellemesi gereken önemli bir meslektir. Bu nedenle öğretmenlerin sosyal, kültürel, sanatsal ve bilimsel çalışmalara katılarak kendilerini geliştirmeleri önemlidir. Bu tespitler, öğretmenlerin sosyal refahlarını artırmak ve çalışma ortamlarını iyileştirmek için atılacak adımların belirlenmesine katkı sağlamaktadır. Bu konuda bazı katılımcı görüşleri aşağıda sunulmuştur:

Ö2 *“Bulduğun ilçe kendimi geliştirebileceğim, sosyal ve kültürel faaliyetler yapabileceğim imkânlardan yoksun adam akıllı bir ilçe kütüphanesi bile yok. Tiyatro gösterisi izlemek için bazen yüz kilometreye yakın yol gitmek gerekebiliyor bu durum da hem maddi hem de manevi olarak beni yoruyor.”*

Ö14 *“Okulum bir köy okulu köylülerin çoğu farklı bir dil konuşuyor. Onların ne dediklerini anlayamıyorum. Kendimi rahat bir şekilde ifade edemiyorum. Bazen çocuklardan yardım alarak kendimi ifade ediyorum ama bu durum da yeterli gelmiyor.”*

Ö10 *“On beş yıldır öğretmenlik yapıyorum. Eskiden öğrencileri bırakın, veliler hatta toplumda öğretmen denilince akan sular durulurdu. Son yıllarda bakıyorsunuz öğretmene hiç değer verilmediği görülüyor. Veliler öğretmene saldırabiliyor, hakaret edebiliyor o kadar ileri gidiliyor ki öğretmene dersleri nasıl işleme gerektiği bile söyleniyor. Bu cesareti nereden alıyor diye düşünüyorum bence öğretmene yöneticilerin sahip çıkmamasından kaynaklanıyor diye düşünüyorum.”*

Ö11 *“Öğretmenlik mesleği ben öğrenci iken çok değerli bir meslekti. Ancak günümüzde çok değer görmediğini düşünüyorum. Öğretmenlerin bu durumda olması beni çok rahatsız ediyor. Ülkenin en önemli mesleği bu kadar değersiz olmamalı, bu durumun bir sebebi öğretmenlerin ekonomik olarak zayıf bırakılması olduğunu düşünüyorum.”*

Öğretmenler, sosyal açıdan saygınlık eksikliği, kültürel farklılıklar, yetersiz sosyal imkanlar ve ulaşım gibi zorluklarla karşılaşmaktadır. Bu sorunlar, öğretmenlerin mesleki performansını olumsuz etkileyebilmekte ve onların iş tatminini düşürebilmektedir. Ayrıca, öğretmenlerin sosyal açıdan yaşadıkları sorunların bir kısmı, okul yönetimi ile olan ilişkilerdeki aksaklıklardan ve yönetsel sorunlardan kaynaklanmaktadır.

Şekil 4. Öğretmenlerin karşılaştığı yönetsel sorunlar

Şekil 4'te, öğretmenlerin yönetsel açıdan karşılaştığı sorunlar olarak destek eksikliği, iletişim zorlukları, kırtasiyecilik (evrak işleri) ve mobbing gibi çeşitli konular öne çıkmıştır. Bu sorunlar, öğretmenlerin çalışma ortamlarındaki güçlüklerini ve hizmet verme potansiyellerini etkileyen önemli faktörler olarak belirlenmiştir. Bu tespitler, yönetsel düzeyde yapılabilecek iyileştirmelerin ve destek mekanizmalarının belirlenmesinde önemli bir yol haritası sağlamaktadır. Bu konuda bazı katılımcı görüşleri aşağıda sunulmuştur:

Ö1 “Okul idaresi sürekli evrak atıyor şöyle yapın böyle yapın şu evrakı getirin bu evrakı götürün kafam allak bullak oluyor.”

Ö5 “Okul idaresi ile aram iyi değil okul müdürü beni sürekli görmezden geliyor. Öğretmen arkadaşlarım ile samimi bir hava içinde sohbet ederken, evrak işleri ile ilgili çalışmalarını sürekli

bana veriyor. Beş dakika geç kalsam hemen disiplin cezası uygulayacak bu durum beni çok rahatsız ediyor.”

Ö4 “Okul için bir şeyler yapmak istiyorum okul müdürü bana yardımcı olmuyor. Geçen gün kütüphaneye kitap almamız lazım dedim bütçemiz yok diyor. Okulda tiyatro sergilemek için öğrenci hazırladım kostüm lazım birkaç parça eşya lazım söyledim tamam dedi bir hafta geçti hatırlattım hocam siz halledersiniz dedi. Ben de bir daha ondan bir şey istemedim.”

Öğretmenlerin yaşadıkları sorunlara ilişkin düşüncelerini ortaya çıkarabilmek amacıyla öğretmenlere yöneltilen “Öğretmenlerin deneyimlediği sorunlar, mesleki performanslarını nasıl etkiliyor?” sorusuna verdikleri cevaplara bağlı olarak yapılan içerik analizleri sonucunda elde edilen bulgular Tablo 3'te verilmiştir.

Tablo 3

Öğretmenlerin karşılaştığı sorunların öğretmenlerin mesleki performanslarına etkileri

Tema	Kodlar	Frekans
Mesleki performans	Mesleki doyum eksikliği	12
	Derse karşı ilgisizlik	9
	Kaygı	7
	Depresyon	8
	İşe gitmeme isteği	10
	Üzüntü	10

Tablo 3 incelendiğinde, öğretmenlerin karşılaştığı sorunların mesleki performanslarını olumsuz etkilediği açıkça görülmektedir. Öğretmenlerin deneyimlediği sorunlar arasında, mesleki doyum eksikliği, derse karşı ilgisizlik, depresyon, kaygı, işe gitmeme isteği ve üzüntü yer almaktadır. Öğretmenlerin yaşadığı sorunların en çok mesleki doyum üzerinde etkili olduğu belirlenmiştir. Ancak, üzüntü ve işe gitmeme isteği gibi faktörlerin de öğretmenlerin mesleki performansını etkilediği gözlemlenmiştir.

Bu durum, öğretmenlerin karşılaştıkları zorlukların mesleki motivasyonlarını ve iş tatminlerini olumsuz yönde etkilediğini vurgulamaktadır. Katılımcıların karşılaştığı sorunların öğretmenlerin mesleki performanslarına etkilerine yönelik görüşleri aşağıda sunulmuştur:

Ö12 “Okul müdürüm ile aram çok kötü, istediğim hiçbir konuda bana yardımcı olmuyor.. Tabi bu durum öğrencileri de beni de olumsuz etkiliyor...”

Ö14 “Okulumda bulunan idarecilerimle sık sık sorunlar yaşıyorum. Özellikle evrak işlerini bana dayattıyorlar. Bir çalışma yapılması gerekiyorsa bunu sürekli benim yapmamı istiyor okul müdürüm. Bu durumdan çok rahatsızım, beni sürekli sıkıştırıyor. Tehdit ettiği bile oldu. Depresyona girdim uzun bir süre rapor aldım kaç kere kendime gelemedim. Bu durum da okula bile gelmek istemiyorum. Bazen öğretmenliği bırakmayı bile düşünüyorum...”

Ö9 “Ekonomik olarak sıkıntı yaşamam mesleki performansımı düşürüyor. Ben ders anlatırken vereceği kirayı düşünüyorsam öğrencilere çok faydalı olamam. Veya herhangi bir alışverişte almak istediğim bir ürün içi on kere düşünüyorsam benim bu mesleği yapmaya yönelik isteğim kalmaz...”

Öğretmenlik mesleği, toplumun geleceğini şekillendiren en kritik mesleklerden biri olarak kabul edilmektedir ve bu önemli rolü üstlenen öğretmenler, çeşitli zorluklarla karşı karşıya kalmaktadır. Araştırma bulguları, öğretmenlerin ekonomik, mesleki, sosyal ve yönetsel alanlarda sıkıntılar yaşadığını ortaya koymuştur. Sınıf mevcutlarının fazlalığı, yetersiz kaynaklar, müfredatın yoğunluğu ve veli ilgisizliği gibi mesleki zorluklar, öğretmenlerin performansını olumsuz etkileyebilmektedir. Ekonomik sorunlar, maaşların yetersizliği ve sosyal imkanların kısıtlı olması gibi etkenler de öğretmenlerin motivasyonunu düşürmektedir. Aynı zamanda, sosyal saygınlık eksikliği ve ulaşım gibi dış faktörler de öğretmenlerin mesleki tatminlerini zedeleyen unsurlar arasında yer almaktadır.

Sonuç, Tartışma ve Öneriler

Araştırmada, öğretmenlerin yaşadığı güncel sorunların belirlenmesi ve bu sorunların mesleki performansları üzerindeki etkisinin tespit edilmesi amaçlanmıştır. Bu amaç doğrultusunda elde edilen sonuçlara göre, öğretmenlerin en fazla karşılaştığı sorunların başında ekonomik sorunlar, mesleki sorunlar, sosyal sorunlar ve yönetsel sorunlar gelmektedir.

Öğretmenlerin meslek hayatında karşılaştığı ekonomik zorluklar, kişisel gelişimlerini engelleyerek eğitim kalitesini ve toplumsal saygınlıklarını olumsuz etkileyebilir. Sınıf mevcutlarının kalabalık olması, müfredatın yoğunluğu ve veli ilgisizliği gibi mesleki sorunlar, öğretmenlerin yaşam

standartlarını ve tatminlerini düşürmektedir. Yönetimsel açıdan, mobbing, iletişim zorlukları ve destek eksikliği gibi sorunlar, öğretmenlerin iş motivasyonunu azaltmakta ve eğitim kalitesini düşürmektedir. Araştırma, bu sorunların öğretmenlerin mesleki performansını olumsuz etkilediğini, mesleki tatminsizlik, kaygı ve üzüntü gibi faktörlerin de performansı düşürdüğünü göstermektedir. Bu nedenle, öğretmenlerin mesleki performansını artırmak için iş koşullarının yanı sıra mesleki ve psikolojik destek hizmetlerinin güçlendirilmesi gerekmektedir.

Araştırma, öğretmenlerin karşılaştığı sorunların mesleki performanslarını olumsuz etkilediği ortaya çıkmıştır. Öğretmenlerin deneyimlediği zorluklar arasında, mesleki tatminsizlik, derse karşı ilgisizlik, depresyon, kaygı, işe gitmek istememe ve üzüntü bulunmaktadır. Öğretmenlerin yaşadığı sorunların mesleki tatmin üzerinde en fazla etkili olduğu belirlenmiştir. Bununla birlikte, üzüntü ve işe gitmek istememe gibi faktörlerin de öğretmenlerin mesleki performansını negatif yönde etkilediği sonucu elde edilmiştir. Bu nedenle, öğretmenlerin mesleki performanslarını artırmak için sadece iş koşullarının değil, aynı zamanda mesleki ve psikolojik destek hizmetlerinin de önemi büyük olduğu söylenebilir.

Öğretmenler, en yaygın olarak ekonomik zorluklarla karşılaşmaktadır. Düşük maaş ve ek ders ücretleri, öğretmenlerin iş motivasyonunu ve performansını olumsuz etkilemektedir. Ekonomik sıkıntılar, öğretmenlerin temel ihtiyaçlarını karşılamalarını zorlaştırırken, kişisel gelişimlerine de yeterince zaman ayıramamaktadırlar (Benade, 2015; Manzi & Moreeng, 2023). Bu durum, öğretmenlerin mesleki gelişimini engelleyebilir ve öz saygılarını olumsuz etkileyebilir (Kuzey, 2002; Seferoğlu, 2001; Sağlam & Sağlam, 2005). Eğitim İzleme Raporuna (2021) göre, maaşların yetersizliği öğretmenlerin mutsuzluğunun ana nedenlerinden biridir. Araştırmalar, ekonomik sıkıntılarla boğuşan öğretmenlerin öz saygılarının düştüğünü ve mesleki gelişimlerini olumsuz etkilediğini göstermektedir.

Ekonomik zorluklarla başa çıkma süreci, öğretmenlerin işlerine odaklanmalarını ve öğrencilere etkili bir şekilde eğitim verme kapasitelerini azaltabilir. Bu nedenle, ekonomik sıkıntıların azaltılması ve öğretmenlerin adil bir maaş ve ek ders ücreti alması, eğitim sisteminin sürdürülebilirliği ve öğretmenlerin mesleki memnuniyeti açısından önemlidir. Bu sorunların çözümü ile öğretmenlerin mesleki performanslarını artırabilir ve eğitim kalitesini yükseltebilir.

Öğretmenlerin toplum içindeki statüsünü belirleyen en önemli faktörler arasında, öğretmenin yetiştirilmesi, atanma koşulları ve ekonomik durumu öne çıkmaktadır (Buchmann & Hannum, 2001). Yapılan araştırmalar, öğretmenliğin bütün toplumlarda profesyonellik gerektiren bir meslek olarak kabul edildiğini, ancak öğretmenliğin sosyal statüsünün zaman içinde değişkenlik gösterdiğini göstermektedir (Tatto et al., 2012).

Öğretmenlik mesleği Türkiye'de en saygın meslekler arasında yer almaktadır. Ancak, son yıllarda yaşanan değişimler ve dönüşümler, öğretmenlerin saygınlığının azalmasına ya da öğretmenlik mesleğine yönelik algısal değişikliklere neden olmuştur. Yapılan görüşmeler sonucunda, öğretmenler arasında en sık karşılaşılan sorunlardan birinin saygınlık konusu olduğu belirlenmiştir. Öğretmenler, öğrenci, veli ve toplumun artık geçmişte olduğu kadar öğretmenliğe ve öğretmenlere değer vermediğini ifade etmişlerdir. Dolayısıyla, öğretmenlerin ekonomik sorunlarının çözülmesinin, özsaygılarını artırarak mesleki performanslarını olumlu yönde etkileyeceği düşünülmektedir.

Mesleki sorunlar bağlamında, öğretmenlerin eğitim-öğretim sürecinde karşılaştıkları sorunlar; sınıf mevcudiyetinin fazlalığı, velilerle iletişim eksikliği, eksik donanım ve materyal, yoğun müfredat, kaynak kitap eksikliği ve tayin sorunları olarak sıralanabilir. Bu eksiklikler ve yetersizlikler; eğitim-öğretim sürecini doğrudan etkileyen faktörlerdir. Akademik literatürde, yapılan araştırmalarda da bu hususların vurgulandığı gözlemlenmektedir. Bu araştırmalarda, öğretmenlerin mesleki sorunlarını, sınıf mevcudiyeti, iletişim eksikliği, eksik donanım ve materyal gibi faktörler açısından olan eksikliklerin eğitim-öğretim sürecini olumsuz etkilediğine vurgu yapılmaktadır (Abrenica & Cascolan, 2022; Benade, 2015; İş & Balcı, 2024).

Kalabalık sınıflar, öğretmenlerin her öğrenciye yeterli zaman ayırmasını zorlaştırır ve bireysel ihtiyaçlara uygun destek sağlamayı güçleştirir. Öğretim yöntemleri ve teknikleri, sınıf mevcudiyetiyle doğrudan ilişkilidir; kalabalık sınıflar, interaktif ve bireysel öğrenme yöntemlerini sınırlandırabilir ve sınıf yönetimi sorunlarına yol açabilmektedir. Bu durum, dikkat dağınıklığına ve akademik başarıda düşüşe neden olabilmektedir (Aydın, 2019; Blatchford vd., 2002; Erdoğan, 2019; İş ve Balcı, 2024; Şişman & Turan, 2020). Bu nedenle, eğitim sürecinde sınıf mevcudiyetini kontrol altında tutmak için çeşitli önlemler alınması ve öğretmenlerin öğrencilere daha etkili bir şekilde hizmet vermesini sağlamak çok önemlidir.

Araştırmada, öğretmen-veli ilişkilerinde velilerden kaynaklanan çeşitli sorunlar yaşandığı sonucuna varılmıştır. Özdoğru (2021), velilerle yaşanan sorunların öğretmenlerde kaygı, mutsuzluk, performans düşüklüğü ve değersizlik algısına neden olduğunu belirtmiştir. Akbaba Altun (2019), velilerin sorumluluklarını yerine getirmemesi ve duyarsızlıklarının okul-veli ilişkisini olumsuz etkilediğini vurgulamıştır. Babaoğlan vd. (2018) ve Erdoğan ve Demirkasımoğlu (2010), velilerin öğretmenlere karşı yanlış davranışlar sergilediğini ve eğitim sürecini engellediğini ifade etmiştir. Günay ve Aktaş (2019) ise veli katılımını engelleyen faktörler arasında iletişim ve bilgi eksikliğini belirtmiştir. Kaçan vd. (2019) ve Gökçe ve Yılmaz (2018), velilerle ilgili sorunların öğretmenlerin mesleki performansını olumsuz etkilediğini belirtmişlerdir. Bu sonuçlar, çalışmada elde edilen bulgularla uyumlu ve destekleyicidir.

Araştırmalar, velilerin sorumluluklarını yerine getirmemesi ve okula karşı duyarsız kalmasının, okul-veli ilişkilerinde ve eğitim sürecinde çeşitli sorunlara yol açtığını göstermektedir. Velilerin bu davranışları, öğrencilerin okul başarısını olumsuz etkileyebilir ve okul-veli işbirliğini zayıflatabilir. Öğretmenler, öğrencilerin gelişimini desteklemek için velilerle işbirliği yaparken, velilerin ilgisizliği bu süreci engelleyebilir. Ayrıca, iletişim eksiklikleri, öğrencilerin ihtiyaçlarının doğru belirlenmesini zorlaştırabilir. Sonuç olarak, okul-veli işbirliğini güçlendirmek ve iletişimi artırmak büyük önem taşımaktadır.

Bunların yanı sıra, kaynak kitap eksikliği, araç-gereç (materyal) eksikliği sorunları da dikkat çekmektedir. Literatürde yapılan bir çok araştırmada, okulların araç-gereç, materyal ve fiziki imkanlarının yetersizliğinin eğitim-öğretim sürecini olumsuz etkilediği ve öğrencilerin istenilen davranışları sergilemelerini engellediği ifade edilmektedir (Adeniren, 2020; Garcia, 2018; Özpınar & Sarpkaya, 2010; Taşkaya vd., 2015).

Araç-gereç, materyal ve fiziki imkanların yetersizliği, öğretim sürecini olumsuz etkileyebilmektedir. Eksik veya eski materyaller, öğrencilerin etkili öğrenmelerini ve öğretmenlerin çeşitli yöntemler uygulamalarını engelleyebilir. İnteraktif materyallerin olmaması, öğrencilerin dikkatini toplamak ve etkileşimli öğrenme sağlamakta zorlanmalarına yol açabilmektedir. Ayrıca, bu yetersizlikler, devamsızlık ve zamanında derse katılmama sorunlarına neden olabilir. Bu durumlar, eğitim sürecini aksatarak öğrencilerin akademik başarılarını olumsuz etkileyebilir. Bu nedenle, okulların yeterli araç-gereç ile donatılması ve fiziki imkanların iyileştirilmesi büyük önem taşımaktadır.

Yönetimsel sorunlar arasında öğretmenlerin destek eksikliği, iletişim zorlukları, kırtasiyecilik ve mobbing gibi konular öne çıkmaktadır. Benzer bulgular, çeşitli araştırmalarda da görülmüştür (Kuzey, 2002; Çermik, 2003; Çoban, 2019). Eğitimin tüm paydaşların sorumluluğu altında olduğunu vurgulayan bu çalışmalar, okul yöneticilerinin öğretmenlerin mesleki gelişimine destek sağlaması, öğretimsel kaynaklar oluşturması ve etkili bir okul ortamı yaratması gerektiğini belirtmektedir (McEvan, 2018). Yönetici-öğretmen arasındaki iletişim eksiklikleri ve mobbing, öğretmenlerin mesleki performansını olumsuz yönde etkilemektedir (Fessehatsion, 2017; Johnson, 2019; Uzun & Yaprakdal, 2022).

Öğretmenlerin bu tür sorunlarla karşılaşması, sınıf düzeni, öğrenci disiplini, eğitim programının uygulanması gibi kritik alanlarda tutarlılık ve verimlilik eksikliğine yol açabilir. Bu durum, öğrenci başarısı üzerinde olumsuz etkiler yaratarak eğitim kalitesini düşürebilir. Bu nedenle, yönetici-öğretmen ilişkileri güçlendirilmelidir. Bu çerçevede, idari süreçlerin şeffaf ve adil bir şekilde yönetilmesi, iletişim kanallarının açık tutulması ve karar alma süreçlerine öğretmenlerin katılımının teşvik edilmesi gerekmektedir. Bu şekilde, yönetimsel sorunların çözümü ve eğitim-öğretim sürecinin verimli bir şekilde yürütülmesi sağlanabilir.

Yöneticilerin uyguladığı baskıcı yönetim tarzı öğretmenlerin sık karşılaştığı sorunların başında gelmektedir. Baskıcı ve otokratik yönetim tarzı, öğretmenlerde mobbing davranışları etkisi oluşturmaktadır (Özer & Karadaş, 2021). Mobbing, öğretmenlerin psikolojik sağlığını bozabilir, stres seviyelerini artırabilir ve duygusal olarak zorlayıcı bir ortam yaratmasına neden olabilmektedir. Ayrıca, bu davranışlar öğretmenlerin iş performansını ve motivasyonunu olumsuz etkileyerek verimliliği düşürebildiği gibi öğrenci başarısını etkilemektedir (Kazak & Çiner, 2021).

Aynı şekilde, yöneticilerin mobbing davranışları, öğretmenler arasındaki işbirliğini bozabilir, güveni azaltabilir ve iletişim eksikliklerine de yol açabilmektedir. Bu durum, okul içindeki genel çalışma ortamını ve ekip çalışmasını olumsuz etkilemektedir. Ayrıca, mobbing, hem öğretmenlerin işlerine olan bağlılıklarını ve aidiyet duygularını zayıflattığı gibi performanslarını ve motivasyonlarını düşürebilmektedir (Akbaş, 2009; Altuntaş & Kılıç, 2020; Kazak & Çiner, 2021). Araştırmada öğretmenlerin motivasyon düşüklüğü yaşadığı sonucuna ulaşılmıştır ve bu bulgu, mevcut araştırma sonuçlarıyla tutarlıdır.

Genel olarak, ülkemizdeki öğretmenlerin karşılaştığı güncel sorunlar, birçok zorlukla başa çıkmak zorunda olduklarını ortaya koymaktadır. Araştırmada, öğretmenlerin karşı karşıya kaldığı güncel sorunlar ekonomik, mesleki, sosyal ve yönetsel boyutlarıyla öne çıkmıştır. Bu güncel sorunların, öğretmenlerin mesleki performansları üzerinde ciddi bir etkisinin olduğu öne sürülmektedir (Borman & Dowling, 2008). Örneğin, ekonomik zorluklar öğretmenlerin motivasyonunu düşürebilmesine ve işlerine odaklanmalarını engelleyebilmektedir (Manzi & Moreeng, 2023; OECD, 2019). Yetersiz maddi kaynaklar, öğretmenlerin işlerini etkili bir şekilde yapmalarını ve öğrencilere gereken desteği sağlamalarını etkileyebilmektedir (Hanushek & Rivkin, 2010). Ayrıca, yönetimle ilgili sıkıntılar da öğretmenlerin mesleki tatminin azalmasına ve işlerini daha zor hale getirebilmektedir (Louis et al., 2016). Yetersiz yönetim desteği, öğretmenlerin karar alma yetilerini kısıtlayabilir ve motivasyonlarını olumsuz yönde etkileyebilmektedir (Harris & Muijs, 2005). Bu analizler, öğretmenlerin karşılaştıkları çok yönlü sorunların farklı boyutlarını göstermekte ve bu sorunların çözümü için geniş kapsamlı bir yaklaşımın gerekliliğini vurgulamaktadır.

Öğretmenler, toplumun rehberliğini üstlenmiş liderlerdir. Ancak, ekonomik, mesleki, sosyal ve yönetsel sorunlarla mücadele eden öğretmenlerden bu rehberlik rolünü tam anlamıyla yerine getirmeleri beklenmek, gerçekçi bir yaklaşım değildir. Öğretmenlerin kaliteli ve başarılı bir iş ortaya koymalarının ön koşulu, bu sorunların çözülmesidir.

Elde edilen sonuçlar doğrultusunda, öğretmenlerin karşılaştığı güncel sorunlara yönelik politika yapıcılara, karar vericilere ve araştırmacılara şu öneriler sunulabilir: Öğretmenlerin ekonomik koşullarının iyileştirilmesi için maaş ve ek derslerde artış sağlanmalıdır. Ayrıca, ekonomik destek programları genişletilerek konut yardımları, düşük faizli krediler veya öğretmenlere özel fon gibi olanaklar sunulabilir. Mesleki gelişimlerini desteklemek için düzenli hizmet içi eğitimler ve mentorluk programları düzenlenmeli, sosyal destek ağları oluşturularak meslektaşlar arasında dayanışma ve destek sağlanmalıdır. Sınıf mevcutlarının azaltılması ve okul-veli iletişiminin artırılması için yeni okul ve dersliklerin yapılması, veli programları düzenlenmesi önemlidir. Ayrıca, öğretmenlerin iş yükünün azaltılması ve mobbing ile başa çıkma konusunda eğitimler verilmesi gerekmektedir. Eğitim politikalarında yapılan değişikliklerle çalışma koşullarının iyileştirilmesi ve mesleki tatminin artırılması hedeflenmelidir. Bu önlemler, öğretmenlerin daha iyi bir ortamda çalışmalarını sağlayarak kaliteli eğitim hizmeti sunmalarına katkı sağlayabilir.

Kaynakça

- Abrenica, J. T., & Cascolan, H. M. S. (2022). Impact of action research in education: Experiences and challenges faced by teachers. *International journal of scientific and management Research*, 5(2), 1-15. I - <http://doi.org/10.37502/IJSMR.2022.5201>
- Adeniran, S. A. (2020). Influence of teaching and learning resources on student's performance in senior secondary schools in gusau local government, zamfara state. *The Eurasia Proceedings of Educational and Social Sciences*, 18, 124-131. <https://dergipark.org.tr/en/pub/epess/issue/58018/834883>
- Akbaba Altun, S. (2009). İlköğretim öğrencilerinin akademik başarısızlıklarına ilişkin veli, öğretmen ve öğrenci görüşlerinin incelenmesi. *İlköğretim Online*, 8(2), 567-586. <http://ilkogretim-online.org.tr>
- Akbaş, S. (2009). *İşyerinde psikolojik şiddet (yıldırma) ve iş tatmini ilişkisi-sağlık çalışanları üzerine bir uygulama* (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Atatürk Üniversitesi.
- Akkoyunlu, B., & Orhan, F. (2011). Öğretmenlerin karşılaştığı sorunlar ve öz yeterlik algıları arasındaki ilişkinin incelenmesi. *Mustafa Kemal Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 8(15), 313-328.
- Aktaş, İ., & Walter, J. (2005). Öğretmen adaylarının mesleki yeterlilik duygusu. *Spor Metre Beden Eğitimi Ve Spor Bilimleri Dergisi*, 3(4), 127-132. https://doi.org/10.1501/Sporm_0000000055
- Akyüz Y. (2021). *Türk Eğitim Tarihi* (34. Baskı). Pegem Akademi Yayıncılık: Ankara.
- Altuntaş, S., & Kılıç, M. (2020). The impact of mobbing behavior on teachers' job performance: A Research in Turkey. *International Journal of Social Sciences and Educational Studies*, 6(3), 187-198. <https://doi.org/10.47577/tssj.v6i1>
- Aydın, A. (2019). *Sınıf yönetimi*. Pegem Akademi.
- Babaoğlan, E., Çelik, E., & Nalbant, A. (2018). İdeal öğrenci velisi üzerine nitel bir çalışma. *E-Uluslararası Eğitim Araştırmaları Dergisi*, 9(1), 51-65. DOI: 10.19160/ijer.370497
- Barro, R. J. (2001). Human capital and growth. *The American Economic Review*, 91(2), 12-17. DOI: 10.1257/aer.91.2.12
- Benade, L. (2015). Teachers' critical reflective practice in the context of twenty-first century learning. *Open Review of Educational Research*, 2(1), 42-54. <https://doi.org/10.1080/23265507.2014.998159>
- Berg, B. L. & Lune, H. (2019). *Sosyal bilimlerde nitel araştırma yöntemleri*. Eğitim yayınevi.
- Blatchford, P., Moriarty, V., Edmonds, S., & Martin, C. (2002). Relationships between class size and teaching: A multimethod analysis of English infant schools. *American Educational Research Journal*, 39(1), 101-132. <https://doi.org/10.3102/00028312039001101>

- Borman, G. D., & Dowling, M. (2008). Teacher attrition and retention: A Meta-Analytic and narrative review of the research. *Review of Educational Research*, 78(3), 367-409. <https://doi.org/10.3102/0034654308321455>
- Buchmann, M., & Hannum, E. (2001). Education and stratification in developing countries: A review of theories and research. *Annual Review of Sociology*, 27, 77-102. <https://doi.org/10.1146/annurev.soc.27.1.77>
- Büyüköztürk, Ş., Kılıç-Çakmak, E., Akgün, Ö., Karadeniz, Ş., & Demirel, F. (2018). *Bilimsel araştırma yöntemleri*. Pegem Akademi.
- Chang, M. L. (2009). An appraisal perspective of teacher burnout: Examining the emotional work of teachers. *Educational Psychology Review*, 21, 193-218.
- Creswell, J.W. (2014). *Nitel araştırma yöntemleri: Beş yaklaşıma göre nitel araştırma ve araştırma deseni* (3.Baskıdan Çeviri). (Çeviri Editörleri: M. Bütün & S. B. Demir). Ankara: Siyasal Yayın Dağıtım.
- Creswell, J. (2021). *Karma yöntem araştırmalarına giriş* (M.Sözbilir, Çev.). Pegem A Yayıncılık.
- Çermik, A. (2003). *Sınıf öğretmenlerinin insan ilişkileri sorunları ve bu sorunların performans üzerindeki etkileri* (Denizli ili örneği) (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Pamukkale Üniversitesi.
- Çoban, Ö. (2019). *Öğretmenlerin motivasyon düzeylerinin mesleki gelişime yönelik görüşleri bakımından değerlendirilmesi* (Yayımlanmamış Doktora tezi). Necmettin Erbakan Üniversitesi.
- Darling-Hammond, L. (2006). *Powerful teacher education: Lessons from exemplary programs*. Jossey-Bass, CA, San Francisco.
- Darling-Hammond, L. (2017). Teacher learning that supports student learning. *Teaching and Teacher Education*, 63, 160-170. <https://eric.ed.gov/?id=EJ560879>
- Datnow, A. (2020). The role of teachers in educational reform: A 20-year perspective. *Journal of Educational Change*, 21(3), 431-441. <https://doi.org/10.1007/s10833-020-09372-5>
- Day, C., & Gu, Q. (2014). *Resilient teachers, resilient schools: Building and sustaining quality in testing times*. Routledge.
- Demirtaş, H., & Hacıoğlu, G. (2017). Öğretmenlerin karşılaştığı sorunlar ve çözüm önerileri: Nitel bir çalışma. *Abant İzzet Baysal Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 17(1), 368-394.
- Dusi, P., Steinbach, M., & Messetti, G. (2012). Citizenship education in multicultural society: Teachers' practices. *Procedia-Social and Behavioral Sciences*, 69, 1410-1419.
- Erdoğan, Ç., & Demirkasımoğlu, N. (2010). Ailelerin eğitim sürecine katılımına ilişkin öğretmen ve yönetici görüşleri. *Kuram ve Uygulamada Eğitim Yönetimi*, 3(3), 399-431.

- Erdoğan, İ. (2019). *Sınıf yönetimi: Ders, konferans, panel ve seminer etkinliklerinde başarının yolları*. Alfa Basım Yayım Dağıtım.
- Fessehatsion, P. W. (2017). School principal's role in facilitating change in teaching-learning process: teachers' attitude. A case study on five junior schools in Asmara, Eritrea. *Journal of Education and Practice*, 8(6), 134-142.
- Gökçe, F. & Yılmaz, E. (2018). Öğretmenlerin velilerle ilgili karşılaştığı sorunların mesleki performansları üzerindeki etkileri: Bir alan araştırması. *Eğitim ve Bilim Dergisi*, 40(3), 87-102.
- Gültekin, M. (2020). Değişen toplumda eğitim ve öğretmen nitelikleri. *Anadolu Journal of Educational Sciences International*, 10(1), 654-700. DOI: 10.18039/ajesi.682130
- Hargreaves, A., & Fullan, M. (2012). *Professional Capital: Transforming teaching in every school*. Teachers College Press.
- Garcia, E. (2018). Challenges of transportation in accessing education: A case study of rural schools. *International Journal of Educational Development*, 25(4), 320-335.
- Guba, E. G., & Lincoln, Y. S. (1982). Epistemological and methodological bases of naturalistic inquiry. *Educational Communication and Technology Journal*, 30 (4), 233-252. <https://www.webofscience.com/wos/woscc/full-record/WOS:A1982QA67400002> sayfasından erişilmiştir.
- Günay Bilaloğlu, R., & Aktaş Arnas, Y. (2019). Barriers to parental involvement in preschool education and problems encountered in process. *Hacettepe University Journal of Education*, 34(3), 804-823. doi: 10.16986/HUJE.2018043536
- Han, J. (2019). The Relationship Between Education and Economic Development: Evidence from the Modern Industrialization of China. In *China's Higher Education Reform and Internationalisation* (pp. 23-47). Springer.
- Hanushek, E. A., & Rivkin, S. G. (2010). Generalizations about Using Value-Added measures of teacher quality. *American Economic Review*, 100(2), 267-271. DOI: 10.1257/aer.100.2.267
- Harris, A., & Muijs, D. (2005). *Improving schools through teacher leadership*. McGraw-Hill Education (UK).
- ERG (2021). <https://www.egitimreformugirisimi.org/egitim-izleme-raporu-2021-egitim-ortamlari/> sayfasından 24.07.2024 tarihinde erişildi.
- Ingersoll, R. M., & Strong, M. (2011). The impact of induction and mentoring programs for beginning teachers: A critical review of the research. *Review of Educational Research*, 81(2), 201-233. <https://doi.org/10.3102/0034654311403323>

- Ingersoll, R. M. (2019). Teacher turnover, teacher shortages, and the organization of schools. *Future of Children*, 29(1), 41-61. <https://eric.ed.gov/?id=ED445415>
- İş, E., & Balcı, S. (2024). Kalabalık sınıflardaki öğretim sürecinin incelenmesi: Yükseköğretim örneği. *Üniversite Araştırmaları Dergisi*, 7(2), 160-170. <https://doi.org/10.32329/uad.1411934>
- Johnson, E. M. (2019). Choosing and using interactional scaffolds: How teachers' moment-to-moment supports can generate and sustain emergent bilinguals' engagement with challenging English texts. *Research in the Teaching of English*, 53(3), 245-269. <https://doi.org/10.58680/rte201930036>
- Kaçan, M. O., Kimzan, İ., Yıldız, T. G., & Çağdaş, A. (2019). Öğretmen ve ebeveynlerin aile katılımını etkileyen etmenlere yönelik görüşlerinin incelenmesi. *Eğitim Kuram ve Uygulama Araştırmaları Dergisi*, 5(3), 370-381. <https://dergipark.org.tr/en/pub/ekvad/issue/51148/666814>
- Karadaş, H. & Keleş, M. (2024). Müdür ve meslektaş ilişkilerine duyulan güvenin öğretmenlerin mutluluk algılarıyla ilişkisi. *Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 21(2), 596-613. <https://doi.org/10.33711/yyuefd.1476077>
- Karadaş, H., & Özgün, N. (2023). Öğretmenlerin örgütsel stres ile işe yabancılaşma düzeylerinin incelenmesi. *Artuklu İnsan ve Toplum Bilim Dergisi*, 8(1), 93-112. <https://doi.org/10.46628/itbhssj.1249621>
- Kazak, E., & Çiner, S. (2021). Undesired behaviors of school principals and the effects of these behaviors on teachers. *Turkish Online Journal of Qualitative Inquiry*, 12(2), 300-328. <https://doi.org/10.17569/tojqi.846037>
- Kırbaş, Ş., & Atay, A. (2017). Sınıf öğretmenlerinin sınıf yönetiminde yaşadığı sorunlar ve çözüm önerileri. *Electronic Turkish Studies*, 12(28), 517-538. <http://dx.doi.org/10.7827/>
- Köroğlu, A. (2019). Öğretmenin rolü ve önemi. *Sosyal Bilimler Araştırma Dergisi*, 8(1), 108-116.
- Kuzey M. (2002). *Sınıf öğretmenlerinin bazı sorunları ve bazı çözüm önerileri* (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Atatürk Üniversitesi.
- Kyriacou, C. (2001). Teacher stress: Directions for future research. *Educational Review*, 53(1), 27-35. <https://doi.org/10.1080/00131910120033628>
- Lambert, M. C., Duppong Hurley, K., January, S. A., & Huscroft D'Angelo, J. (2022). The role of parental involvement in narrowing the academic achievement gap for high school students with elevated emotional and behavioral risks. *Journal of Emotional and Behavioral Disorders*, 30(1), 54-66. <https://doi.org/10.1177/10634266211020256>
- Louis, K. S., Murphy, J., & Smylie, M. (2016). Caring leadership in schools: Findings from exploratory analyses. *Educational administration quarterly*, 52(2), 310-348. <https://doi.org/10.1177/0013161X15627678>

- Manzi, W., & Moreeng, B. (2023). Challenges Facing Implementation of Economics Curriculum: The Experiences of Francis Baard District Teachers. *Universal Journal of Educational Research*, 11(1), 1-13. DOI: 10.13189/ujer.2023.110101.
- Merriam, S. B. (2013). *Nitel araştırma: Desen ve uygulama için bir rehber* (3. Baskıdan Çeviri, Çeviri Editörü: S. Turan). Nobel Yayın Dağıtım.
- McEwan, E.K. (2018). *Etkili okul yöneticilerin 10 özelliği*. Pegem Akademi
- OECD. (2014). *TALIS 2013 results: an international perspective on teaching and learning*. OECD Publishing.
- OECD. (2019). *TALIS 2018 results (Volume I): teachers and school leaders as lifelong learners*. OECD Publishing.
- OECD. (2019). *Education at a glance 2019: OECD indicators*. OECD Publishing.
- Ogunsola Bukunmi. A. (2018). Teacher's qualification and dyslexia identification in primary schools in oyo state, Nigeria. *Africa Education Review*, 15(4), pp. 36-66. <https://doi.org/10.1080/18146627.2017.1302308>
- Öğülmüş, K., Yıldırım, N., & Aslan, G. (2013). Ücretli öğretmenlerin görevlerini yaparken karşılaştıkları sorunlar ve ücretli öğretmenlik uygulamasının okul yöneticilerince değerlendirilmesi. *İlköğretim Online*, 12(4), 1086-1099. <http://ilkogretim-online.org.tr>
- Özdoğru, M. (2021). İlkokullarda öğretmen-veli ilişkisinde yaşanan sorunlara ilişkin öğretmen görüşleri. *Uluslararası Temel Eğitim Çalışmaları Dergisi*, 2(1), 68-76. <https://dergipark.org.tr/en/pub/ijpes/issue/60113/857887>
- Özer, N., & Karadaş, H. (2021). Okul müdürlerinin yönetim tarzları ile müdür öğretmen ilişkilerinde güven. *OPUS International Journal of Society Researches*, 17(34), 1095-1123. <https://doi.org/10.26466/opus.767321>
- Özpinar, M. & Sarpkaya, R.(2010). Köyde görev yapan sınıf öğretmenlerinin sorunları. *Pamukkale Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, Sayı 27, 17-29. <https://dergipark.org.tr/en/pub/pauefd/issue/11116/132927>
- Patton, M.Q. (2014). *Nitel araştırma ve değerlendirme yöntemleri* (3. Baskıdan Çeviri, Çeviri Editörleri: M. Bütün & S.B. Demir.). Pegem Akademi.
- Rosensteel, L. J. (2020). *A predictive and causal-comparative analysis of teacher burnout and emotional empathy among K-12 public school teachers* (Doctoral Dissertations). Liberty University.
- Sağlam, M., & Sağlam, A. Ç. (2005). Öğretmenlik mesleğinin maddi yönüne ilişkin genel bir değerlendirme. *Türk Eğitim Bilimleri Dergisi*, 3(3), 317-328. <https://dergipark.org.tr/en/pub/tebd/issue/26123/275186>

- Seferoğlu S. S. (2001). Sınıf Öğretmenlerinin kendi meslekî gelişimleriyle ilgili görüşleri, beklentileri ve önerileri. *Milli Eğitim Dergisi*, 149, 12-18.
- Silverman, D. (2018). *Nitel verileri yorumlama*. (5. baskıdan çeviri). E. Dinç, Çev. Ed.), Pegem Akademi.
- Stemler, S. (2001). *An overview of content analysis: Practical Assessment. Research & Evaluation. A Peer Reviewed Electronic Journal*. Yale University. Retrieved from <http://www.qualitative-research.net/index.php/fqs/article/view/75/153>.
- Şişman, M., & Turan, S. (2020). *Sınıf yönetimi*. Pegem Akademi.
- Taşkaya, S. M., Turhan, M., & Yetkin, R. (2015). Kırsal kesimde görev yapan sınıf öğretmenlerinin sorunları (Ağrı ili örneği). *Uluslararası Avrasya Sosyal Bilimler Dergisi*, 6(18), 198-210. <https://dergipark.org.tr/en/pub/enad/issue/49738/638187>
- Tatto, M. T., Peck, C., Schwille, J., Bankov, K., Senk, S. L., Rodriguez, M., & Ingvarson, L. (2012). *Teacher education and development study in mathematics (TEDS-M): Policy, practice, and readiness to teach primary and secondary mathematics*. Conceptual Framework. IEA.
- UNESCO. (2018). *Global education monitoring report 2018: education for sustainable development*. UNESCO Publishing.
- UNESCO. (2020). *Teachers: leading in crisis, reimagining the future*. Paris: UNESCO Publishing.
- Uzun, K., & Yaprakdal, P. (2022). Öğretmenlerin mesleki tükenmişliklerine alternatif bir çözüm yolu olarak pozitif psikolojinin kullanılması. *Ordu Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Sosyal Bilimler Araştırmaları Dergisi*, 12(3), 2823-2864. <https://doi.org/10.48146/odusobiad.1084316>
- Yaraş, Z., & Turan, M. (2021). Sorunlar ve çözümler bağlamında öğretmenlik mesleği. *Milli Eğitim Dergisi*, 50(232), 383-405. <https://doi.org/10.37669/milliegitim.763393>

Extended Abstract

Introduction

In the world of the twenty-first century, the role of teachers is of vital importance in order for a country to develop, to train qualified manpower, to ensure social peace and harmony, to socialize individuals and integrate them into social life. By transferring the national and spiritual values of the society to the younger generations, teachers contribute to their character development, their embrace of their values and their integration into society. They not only convey academic knowledge to students, but also equip them with ethical values and raise them as responsible

individuals in society. In this way, teachers are one of the main elements that have a direct impact on the future of society (Fessehatsion, 2017).

Even education systems, which are considered the best in the world, cannot replace teachers, no matter how perfect they are. Because the quality of teachers and the quality of education are linearly related (Darling Hammond, 2006; Ogunsola, 2018). For this reason, the teaching profession is one of the professions of critical importance for countries.

Methodology

The research was conducted using qualitative research method within the framework of phenomenological pattern. In this research, a semi-structured interview form was used to collect data. The study group of the research consisted of 14 teachers from different branches and education levels throughout Mardin Province. Purposive sampling technique, one of the appropriate sampling methods, was used to determine the people who will participate in the research (Büyüköztürk et al., 2018).

Results

The research aimed to identify the current problems experienced by teachers and to determine the impact of these problems on their professional performance. According to the results obtained for this purpose, the most common problems faced by teachers are economic problems, professional problems, social problems and administrative problems.

Economic difficulties have a prominent place among the problems teachers face in their professional lives. It has been determined that under economic difficulties, it is difficult for teachers to demonstrate high level performance, and under these conditions, teachers focus on meeting their basic needs and cannot spare time for their personal development. It has been stated that the social prestige of teachers has decreased due to economic difficulties. Depending on financial means, it is possible for teachers to obtain personal development opportunities. However, teachers struggling with economic difficulties are deprived of personal development in many areas. This situation affects the quality of education and negatively affects society's perception of teachers.

The important problems that teachers face professionally are the crowded class sizes, the intensity of the curriculum and the indifference of parents. In addition to these, lack of reference books, lack of equipment (materials) and assignment problems also attract attention. Although many of these problems are from the past, they still remain current. This situation lowers the living standards of teachers and reduces their professional satisfaction.

In administrative terms, mobbing, communication difficulties, lack of support, red tape and cooperation problems stand out among the current problems faced by teachers. Mobbing stands out as a problem that especially disturbs teachers, reduces their work motivation and breaks their ties with the school. In order to solve these problems, precautions must be taken both at the administrative level and at the social awareness level and support mechanisms must be strengthened. In this way, it will be possible to increase the professional performance of teachers and improve the quality of education.

The research revealed that the problems faced by teachers negatively affect their professional performance. Difficulties experienced by teachers include professional dissatisfaction, lack of interest in lessons, depression, anxiety, reluctance to go to work and sadness. It has been determined that the problems experienced by teachers have the most impact on professional satisfaction. However, it has been concluded that factors such as sadness and unwillingness to go to work also negatively affect teachers' professional performance. Therefore, it can be said that not only working conditions but also professional and psychological support services are of great importance in increasing teachers' professional performance.

Suggestions

In line with the results obtained, the following suggestions can be offered to policy makers, decision makers and researchers regarding the current problems faced by teachers:

In order to improve the economic conditions of teachers, salaries and additional courses should be increased. Additionally, economic support programs can be expanded and opportunities such as housing aid, low-interest loans or special funds for teachers can be offered. To support their professional development, regular in-service training and mentoring programs should be organized, social support networks should be created and solidarity and support should be provided among

colleagues. It is important to build new schools and classrooms and organize parent programs in order to reduce class sizes and increase school-parent communication. Additionally, teachers' workload should be reduced and training should be provided on dealing with mobbing. Changes in education policies should aim to improve working conditions and increase professional satisfaction. These measures can contribute to teachers providing quality education services by enabling them to work in a better environment.

Etik Beyan: “Öğretmenlerin Karşılaştığı Güncel Sorunlar ve Bu Sorunların Mesleki Performansları Üzerindeki Etkileri: Bir Nitel Araştırma” başlıklı çalışmanın yazım sürecinde bilimsel, etik ve alıntı kurallarına uyulmuş; toplanan veriler üzerinde herhangi bir tahrifat yapılmamıştır ve veriler toplanmadan önce Mardin Artuklu Üniversitesi, Bilimsel Araştırma ve Yayın Etik Kurulu’ndan 11.10.2023 tarih ve 10 sayılı oturum ile etik izin alınmıştır. Karşılaşılacak tüm etik ihlallerde “Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi Yayın Kurulunun” hiçbir sorumluluğunun olmadığı, tüm sorumluluğun Sorumlu Yazara ait olduğu ve bu çalışmanın herhangi başka bir akademik yayın ortamına değerlendirme için gönderilmemiş olduğunu taahhüt ederim.